

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ**

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

**Збірник матеріалів
II-ї Всеукраїнської
науково-методичної конференції**

08 - 10 квітня 2020 року, м. Одеса

У збірнику опубліковано матеріали II-Всеукраїнської науково-методичної конференції «Забезпечення якості вищої освіти», яка проходила 08 - 10 квітня 2020 року на базі Одеської національної академії харчових технологій.

Для педагогічних та науково-педагогічних працівників, докторантів, аспірантів, усіх, хто цікавиться питаннями забезпечення якості вищої освіти.

Рекомендовано до друку Оргкомітетом конференції

Редакційна колегія:

Єгоров Б.В.	- ректор Одеської національної академії харчових технологій, д. т. н., професор (голова редакційної колегії)
Трішин Ф.А.	- проректор з науково-педагогічної та навчальної роботи, к. т. н., доцент (заступник голови редакційної колегії)
Дец Н.О.	- начальник навчального відділу, к.т.н., доцент
Корнієнко Ю.К.	- директор центру дистанційного навчання, к. ф.-м. н., доцент
Кручек О.А.	- начальник відділу контролю якості та сертифікації, к. т. н., доцент
Мураховський В.Г.	- директор Навчально-методичного центру забезпечення якості вищої освіти, к. ф.-м. н., доцент
Сярова А.С.	- методист Навчально-методичного центру забезпечення якості вищої освіти

Оргкомітет II-Всеукраїнської науково-методичної конференції «Забезпечення якості вищої освіти» може не поділяти думку учасників. Відповідальність за зміст і достовірність поданого матеріалу несуть учасники.

необхідно зробити?». Журналісту необхідно навчитися будувати як свій алгоритм дій, так і контрдію вашого суперника (співрозмовника), передбачаючи при цьому усі можливі варіанти.

8. Пристосування. У діяльності журналіста визначення способів і засобів досягнення мети є обов'язковим. Багатство пристосувань, аргументованих доводів, подібних прикладів завжди буде визначати результативність і якість комунікативних актів. Особливо цінними є способи і прийоми досягнення мети, знайдені в процесі живого спілкування. Комунікативні імпровізації можуть удосконалюватися в процесі тренінгових занять при постановці різних завдань для вирішення однієї поставленої проблеми.

Наступна умова формування комунікативної компетентності майбутніх журналістів - мовленнєва креативність студентів. Завдання закладів вищої освіти полягає в тому, щоб підготувати майбутніх журналістів, які усвідомлюють значущість проблеми, здатні використовувати власні креативні здібності в подальшій професійній діяльності.

Для майбутнього журналіста важливим є сформованість його риторичних умінь, що передбачає опанування методологічних засад риторики; наявність умінь відтворювати й аналізувати усні й писемні риторичні тексти; усвідомлене й відповідальне ставлення до професійного мовлення; досвід володіння мовленнєвими жанрами професійного спрямування; здатність доцільно й ефективно застосовувати стратегії й тактики інформаційно-впливового спілкування.

До універсальних якостей особистості журналіста для оптимального розвитку професійної майстерності належать: 1) рівень ціннісного ставлення до комунікації; 2) комунікативна спрямованість; 3) психологічна підготовленість; 4) доброзичливість, інтерес до роботи; 5) толерантність; 6) емпатійність; 7) рефлексивність; 8) прозорість; 9) інтелігентність; 10) конгруентність; 11) товариськість. Суттєвими при цьому є уміння слухати, влучно висловлюватися, підтримувати розмову і змінити тему, познайомитися, знайти правильну форму звертання.

Професійна компетенція журналіста є показником сформованості системи професійних знань, комунікативних умінь і навичок фахового подання інформації саме у такому ракурсі, що зробить її потужним двигуном соціальних, економічних та культурних змін, інтегрованою моделлю ціннісних орієнтацій, загальної гуманітарної культури.

ЗВ'ЯЗОК ВИЩОЇ ШКОЛИ З ЖИТТЯМ

М.М. Зацеркляний,

**Т.Б. Столевич - Одеський національний політехнічний університет,
м. Одеса, Україна**

Знання є потужною рушійною силою розвитку суспільства. Сучасні потреби державотворення, тенденції економічного розвитку суспільства обумовлюють необхідність вирішення низки проблем, серед яких: формування змісту професійного навчання та організація навчального процесу відповідно до потреб економічного і соціального розвитку держави на основі впровадження результатів сучасних наукових досліджень, широкого використання вітчизняного та зарубіжного досвіду у сфері професійної підготовки та навчання дорослих; реалізація концепції навчання упродовж життя, що має на меті осучаснення знань, збагачення досвіду дорослої людини інноваційними технологіями та досягненнями науки і техніки. І тільки якісна освіта майбутніх фахівців може забезпечити розвиток суспільства.

Головним критерієм якості вищої освіти має бути здатність молодого покоління повноцінно жити і активно діяти у новому світі, постійно самовдосконалюватися, адекватно реагувати на зміни, особливо у періоди технологічних та цивілізаційних проривів. Окрім того прогресивні зміни у суспільних відносинах зумовлюють необхідність забезпечення високого рівня вищої освіти як запоруки конкурентоспроможності, професійної і соціальної мобільності, самовдосконалення громадян. Така постановка питання вимагає постійних активних зусиль у ґрунтовному науковому аналізі стану підготовки фахівців.

Разом з тим, ставлення кожної людини до власної освіти стає визначальним у розбудові її кар'єри і життєвих успіхів. Роботодавцеві потрібні фахівці, які мають високий рівень професіоналізму, високий творчий потенціал та найсучасніші знання.

Сьогодні вимагає того, щоб випускники зразу ж, після отримання вищої освіти, були спроможними приступити до вирішення конкретних фахових завдань. Цьому буде сприяти реальний зв'язок вищої школи з життям.

З нашої точки зору, підготовка фахівця-еколога на сучасному етапі є одним з найважливіших завдань тому, що від того, яких фахівців буде підготовлено у нашій країні, значною мірою залежить майбутнє народу і суспільства.

На перших курсах, коли студент робить тільки перші кроки до пізнання своєї спеціальності, потрібно підготувати його до тернистого професійного вдосконалення. Цьому повинно забезпечувати вивчення дисципліни «Вступ до фаху».

Викладання її повинно здійснюватися висококваліфікованими фахівцями, які обов'язково повинні мати досвід практичної роботи у галузі екології, охорони навколишнього природного середовища, раціонального використання природних ресурсів і екологічної безпеки. Тільки вони здатні познайомити студентів з обраною спеціальністю.

Для успішної роботи з обраної спеціальності сучасний молодий фахівець поряд із глибокими теоретичними знаннями повинен мати необхідні уміння і навички для ефективного їх застосування на практиці. Досягається це шляхом

практичної підготовки студентів у процесі навчання. Отже, практична підготовка поряд з навчальними заняттями і самостійною роботою є однією із важливих форм організації навчального процесу, від якості якої залежить конкурентоздатність випускників вузу на ринку праці.

Надаючи велике значення практичній підготовці майбутніх фахівців, слід передбачати тісну взаємодію випускної кафедри з виробництвом, з підприємствами й організаціями - базами практики; тісний зв'язок усіх видів практики з лабораторними і практичними заняттями, уніфікацію технічного, програмного і методичного забезпечення практичної підготовки у залежності від форм підготовки фахівців.

Для організації проходження практики кафедрою проводиться велика підготовча робота з вишукування і добору баз практики, програмно-методичного забезпечення її проходження, здійснення методичного керівництва і контролю. Навчальна практика студентів проводиться, як правило, у структурних підрозділах державних органів з охорони довкілля, а також безпосередньо на виробництві.

Виробнича практика бакалаврів проводиться на старших курсах і спрямована на закріплення та поглиблення знань, отриманих студентами у процесі вивчення певного циклу навчальних дисциплін, формування практичних умінь з напрямку (спеціальності), а також збір фактичного матеріалу для виконання курсових проектів (робіт).

Виробничу бакалаврську практику студенти проходять на підприємствах і організаціях, що мають у своєму складі відповідні спеціалізовані підрозділи або групи спеціалістів; укомплектовані фахівцями з вищою освітою, які можуть забезпечити відповідні умови і кваліфіковане керівництво.

Переддипломна практика студентів освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр» є заключним етапом практичної підготовки фахівців. У процесі проходження практики поглиблюються і закріплюються теоретичні знання зі всіх дисциплін навчального плану, збирається практичний матеріал для написання дипломної роботи (проекту), студенти знайомляться з новітніми методами організації і технології галузей діяльності по обраній спеціальності, засвоюють на базі отриманих в академії знання, професійні навички і уміння для прийняття самостійних рішень під час роботи у реальних умовах.

Магістерська практика є заключним етапом практичної підготовки магістрів. Вона орієнтована на виконання ними основних професійних функцій фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр»: виробничих, науково-дослідних, управлінських і педагогічних. Досвід останніх років свідчить, що питання практичної підготовки студентів, визначення баз практики і організації її проходження на підприємствах різних форм власності, вимагають значних зусиль з боку факультету і кафедри.

Є ряд невирішених проблем і загальнодержавного характеру: не відповідає сучасним вимогам діюча нормативна база, що регламентує взаємовідносини між вищим навчальним закладом і підприємствами,

організаціями і установами щодо проведення практики студентів; в договорах не завжди визначається їхня відповідальність за виконання програм практики тощо.

УДК 316.330:341

ПРО ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ СОЦІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ МАЙБУТНЬОГО ФАХІВЦЯ

А.О. Соловей, О.М. Кананихіна, Т.С. Ботіка, О.А. Мамроцька

Розвиток сучасного суспільства в значній мірі визначається формуванням соціальної відповідальності як професійної і особистісної якості фахівця, від рівня розвитку якої залежить продуктивність професійної діяльності.

Вища школа повинна забезпечити соціально-відповідальне використання людством досягнень науки, техніки та культури в інтересах сучасних і майбутніх поколінь.

Формування соціальної відповідальності як однієї з найважливіших професійних якостей фахівця потребує цілеспрямованої диференційованої роботи зі студентами. Знання та навички, які одержує студент в процесі навчання, в значній мірі впливають на мотиви його поведінки та практичну діяльність. Соціальну відповідальність логічно розглядати як інтегральну якість особистості, яка визначає поведінку і практичну діяльність людини на основі розуміння залежності цієї діяльності від суспільних цілей і цінностей. Соціальна відповідальність є одним з важливих показників соціальної зрілості фахівця, громадянина суспільства. Формування таких якостей у закладах вищої освіти вимагає постійного вдосконалення навчально-виховного процесу.

Найважливішою формою навчання та виховання студентів є лекція. Лекція - методологічна й організаційна основа для всіх навчальних занять. Серед найбільш розповсюджених видів лекцій можна назвати вступні, тематичні, настановні, оглядові, консультативні, заключні, а також лекційні спецкурси. Органічне поєднання різних видів лекцій під час навчального процесу дає можливість висвітити конкретні теми, зробити науковий аналіз найважливіших проблем, результатів науково-дослідної роботи, розглянути актуальні проблеми сучасного світу. Доцільно в лекціях приділяти увагу, крім безпосередньо професійних проблем, питанням соціальної відповідальності вчених, інженерів, проектувальників, бізнесу, від рішень та дій яких залежить ефективність науково-технічного прогресу сучасного суспільства.

Лекції органічно пов'язані з такою формою навчання як практичні заняття. На практичних заняттях викладач організовує детальний розгляд студентами окремих теоретичних положень навчальної дисципліни і формує вміння та навички їх практичного застосування шляхом індивідуального виконання студентами відповідних завдань. Під час підготовки до виконання конкретних завдань, студенти повинні враховувати те, що в умовах глобалізації

**ПЕРЕЛІК ЗВО УКРАЇНИ, ЩО ВЗЯЛИ УЧАСТЬ
У II-ВСЕУКРАЇНСЬКІЙ НАУКОВО-МЕТОДИЧНІЙ КОНФЕРЕНЦІЇ**

1. Академія рекреаційних технологій і права, м. Луцьк
2. Бахмутський коледж мистецтв ім. І. Карабиця, м. Бахмут
3. Вищий навчальний комунальний заклад Львівської обласної ради «Львівська медична академія ім. А. Крупинського», м. Львів
4. Вінницький торговельно-економічний інститут Київського національного торговельно-економічного університету, м. Вінниця
5. Горлівський інститут іноземних мов Державного вищого навчального закладу «Донбаський державний педагогічний університет, м. Бахмут
6. Державний заклад «Запорізька медична академія післядипломної освіти Міністерства охорони здоров'я України», м. Запоріжжя
7. ДЗ «Луганський національний університет ім. Т. Шевченка», м. Старобільськ
8. Донецький національний медичний університет, м. Краматорськ
9. Донецький національний медичний університет, м. Кропивницький
10. Донецький національний медичний університет, м. Лиман
11. Донецький національний медичний університет, м. Маріуполь
12. Житомирський торговельно-економічний коледж Київського національного торговельно-економічного університету, м. Житомир
13. Запорізький державний медичний університет, м. Запоріжжя
14. Івано-Франківський національний медичний університет, м. Івано-Франківськ
15. Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу, м. Івано-Франківськ
16. Київський національний торговельно-економічний університет, м. Київ
17. Київський національний університет технологій та дизайну, м. Київ
18. Кременчуцький льотний коледж Харківського національного університету внутрішніх справ, м. Кременчук
19. Луцький національний технічний університет, м. Луцьк
20. Маріупольський державний університет, м. Маріуполь
21. Миколаївський коледж Вищого навчального закладу «Відкритий міжнародний університет розвитку людини «Україна», м. Миколаїв
22. Національний університет біоресурсів і природокористування України, м. Київ
23. Національний університет оборони України ім. І. Черняховського, м. Київ
24. Національний університет харчових технологій, м. Київ
25. Національний фармацевтичний університет, м. Харків
26. Одеська державна академія технічного регулювання та якості, м. Одеса
27. Одеський національний політехнічний університет, м. Одеса
28. Одеський національний університет ім. І.І. Мечникова (ОНУ), м. Одеса

29. Полтавський національний педагогічний університет ім. В.Г. Короленка, м. Полтава
30. Східноукраїнський Національний університет ім. В. Даля, м. Сєверодонецьк
31. Тернопільський національний педагогічний університет ім. В. Гнатюка, м. Тернопіль
32. Українська інженерно-педагогічна академія, м. Харків
33. Українська медична стоматологічна академія, м. Полтава
34. Уманський державний педагогічний університет ім. П. Тичини, м. Умань
35. Харківська медична академія післядипломної освіти, м. Харків
36. Харківський національний медичний університет, м. Харків
37. Центральноукраїнський державний педагогічний університет ім. В. Винниченка, м. Кропивницький

Методика викладання курсу «Загальна фізика» В.Г. Задорожний	141
Роль фізичного курсу в технічному вищому закладі А.Є. Сергєєва, В.Б. Роганков	142
До проблеми викладання фахового мовлення у вищих навчальних закладах технічного спрямування Я.В. Машарова, О.В. Шевчук	143
Перспективність і наступність у вивченні українського мовлення в загальноосвітній і вищій школах О.І. Філіпенко	145
Підвищення мотивації до вивчення Української мови як іноземної О.В. Гриньків	147
Використання методу роботи в групах на практичних заняттях з бухгалтерського обліку В.В. Протасов	150
Методичні рекомендації щодо вдосконалення якості лекцій Р.В. Амбарцумянц, М.І. Субботіна	153
Реформа вищої освіти як фактор формування нової сучасної еліти в Україні С.О. Лозинська, С.М. Рутар	154
Лекція як провідна форма навчання у ЗВО В.А. Самофатова	157
Комп'ютерне тестування в забезпеченні якості освіти С.М. Соц, Н.В. Хоренжий, А.П. Лапінська	158
Інтерес як найважливіший чинник навчальної діяльності студента О.О. Стояно	159
Шляхи підвищення успіху студентів у закладах вищої освіти США О.І. Козьменко	161
Міжнародна академічна мобільність як фактор підвищення якості освіти М.Р. Мардар, Ю.С. Левчук	163
Тренінг командоутворення як основа самоорганізації студентської групи А.В. Черкаський	166
Особливості вищої освіти в Чехії О.В. Калита	168
Сучасна практична підготовка фахівців молочної, олійно-жирової та косметичної галузей О.В. Севастьянова, Є.О. Котляр, Т.В. Маковська	170
Оцінювання як інструмент забезпечення якості вищої освіти І.В. Соколова	172
Структурно-змістовний модус професійної ідентичності майбутніх фахівців медичної галузі А.Г. Разумна	176
Організаційно-практичні засоби виховання комунікативних компетенцій журналіста С.В. Кандюк-Лебідь	179
Зв'язок вищої школи з життям М.М. Зацеркляний	181